

International Journal of Languages' Education and Teaching
Volume 5, Issue 3, September 2017, p. 184-202

Received	Reviewed	Published	Doi Number
29.06.2017	30.07.2017	27.09.2017	10.18298/ijlet.1812

Evaluation of Written Expressions of B1 Students Learning Turkish as a Foreign Language According to Error Analysis Method

Emrah BOYLU¹ & Esmâ Zeynep GÜNEY² & Kevser Esmâ ÖZYALÇIN³

ABSTRACT

The aim of this study is to evaluate writing skills of the students from B1 level who are learning Turkish as a foreign language according to error analysis method. The study group is formed by the students from 50 countries. In the study, the data was provided from the writing part of B1 exam. The collected data was categorized into five titles: phonology, grammar, syntax, lexicology and punctuation mistakes. 1436 mistakes were established as the result of this categorization and analysis. 15,52% of these mistakes are phonology mistakes, 28,34% are grammar mistakes, 1,60% are syntax mistakes, 43,66% are lexicology, 10,86 are punctuation mistakes. Moreover it was established that 74,44% of 407 mistakes are about A1 course, 4,66% are about A2 course, 20,88% are about B1 course as a result of the analyses regarding that the grammar mistakes belong to which level were carried out. In the light of these results, it was established that students' mistakes on grammar topics from the basic level are more than the ones in A2 and B1, they use A1 grammar more than A2 and B1 grammars, although their level is B1. It was established that while passing from A1 to B1, the number of mistakes becomes less and this situation does not mean that the students have learned Turkish well, but means that students do/cannot use advanced level grammar.

Keywords: Writing skill, Turkish teaching to foreigners, error analysis

Yanlış Çözümleme Yaklaşımına Göre Türkçeyi Yabancı Dil Olarak Öğrenen B1 Seviyesi Öğrencilerinin Yazılı Anlatımlarının Değerlendirilmesi⁴

ÖZET

Bu çalışmanın amacı, Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen B1 seviyesindeki öğrencilerin yazma becerilerini yanlış çözümleme yaklaşımına göre değerlendirmektir. Araştırmanın çalışma grubunu, farklı ülkelerden 50 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırmanın verileri, B1 seviyesinde Türkçe öğrenen öğrencilerin yazılı anlatımlarından elde edilmiştir. Toplanan veriler ses bilgisi yanlışları, dil bilgisi yanlışları, söz dizimi yanlışları, sözcük bilgisi yanlışları ve noktalama yanlışları olmak üzere 5 başlık altında sınıflandırılmıştır. Yapılan sınıflandırma ve analizler sonucunda toplam 1436 yanlış tespit edilmiştir. Tespit edilen bu yanlışların, %15,52'si ses bilgisi, %28,34'ü dil bilgisi, %1,60'ı söz dizimi, %43,66'sı sözcük bilgisi, %10,86'sı ise noktalama yanlışlarıdır. Buna ek olarak öğrencilerin yaptıkları dil bilgisi hatalarının hangi seviyeye ait olduğuna dair yapılan analizler sonucunda toplamda yapılan 407 hatanın %74,44'ünün A1, %4,66'sının A2, %20,88'inin ise B1 kuru ile ilgili dil bilgisi yanlışları olduğu tespit edilmiştir. Bu sonuçlar ışığında öğrencilerin özellikle temel seviyede anlatılan dil bilgisi konularına yönelik yaptıkları hataların A2 ve B1 kuruna göre daha fazla olduğu, öğrencilerin seviyesinin B1 olmasına rağmen yazılı anlatımlarında A1 seviyesindeki gramer yapılarını daha fazla kullandıkları, A1'den B1 seviyesine doğru ilerledikçe azalan hata sayısının öğrencilerin Türkçeyi öğrendiklerinden dolayı değil, ileri seviyelerde öğrendikleri gramer yapılarını kullan(a)mamalarından kaynaklandığı tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Yazma becerisi, Yabancılara Türkçe öğretimi, yanlış çözümleme.

¹ Öğr. Gör, İstanbul Aydın Üniversitesi, Aydın TÖMER, emrahboyly@aydin.edu.tr.

² Okt., İstanbul Aydın Üniversitesi, Aydın TÖMER, esmaguney@aydin.edu.tr

³ Okt., İstanbul Aydın Üniversitesi, Aydın TÖMER, kevserozyalcin@aydin.edu.tr

⁴ Bu çalışma 27-28-29 2017 tarihlerinde Çanakkale'de düzenlenen VII. Uluslararası Eğitimde Araştırmalar Kongresinde sözlü bildiri olarak sunulmuştur.

1. Giriş

Bir dilde yeterli olmak, anlama ve anlatmaya bağlı dil becerilerini doğru kullanabilmek ile mümkündür. Anlama dil becerileri okuma ve dinleme, anlatma dil becerileri ise konuşma ve yazmadan oluşmaktadır. Dilin dört temel becerilerinden biri olan “yazma becerisi” bireylerin kendilerini yazılı olarak doğru ve güzel ifade etmelerinin yanı sıra duygu, düşünce ve isteklerini etkili bir şekilde dile getirmeleri açısından da son derece önemlidir. Bu çerçevede yazma (yazılı anlatım / kompozisyon), Göçer (2010:179) tarafından “düşünce gücüne sahip olanların görüş, fikir ve duygularıyla gözlem, deney ve tecrübelerini, seçilen konuyla ilgisi ölçüsünde planlayıp dilin kurallarına uygun biçimde anlatması” olarak tanımlanmıştır. Ungan (2007:462) ise yazmayı öğrencilerin bilgilerini birbiri ile ilişkili olan birçok cümleyi dilbilgisi kurallarına uygun olarak art arda sıralaması gereken uzun süreli bir süreç eylem” şeklinde tanımlamıştır. Yıldız ise (2010:203) yazmanın “düşüncenin bir ürünü” olduğunu vurgulamıştır. Bu görüşlerden hareketle Türkçe öğretiminde yazma becerisinin kazanılması kolay bir beceri olmadığı söylenebilir. Öyleki Maltepe (2006) yazma becerisinin, yazma sürecinde yaşanan psikolojik, dil bilgisel ve bilişsel sorunlardan dolayı öğrencilerin genellikle en çok zorlandıkları dil beceri olduğunu belirtmektedir. Buna ek olarak Çakır (2010: 166) da yabancı dil öğretiminde dört temel beceriden birisi olan yazma becerisinin öğrencilerin ve öğretmenlerin en zorlandığı beceri olarak belirtmektedir. Bu durum hem ana dili olarak Türkçe öğretiminde hem de yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde yaşanan en büyük sorunların başında gelmektedir. Bunun sebebi ise yazmanın kendine has özelliklerinden dolayı (kazanılması ve geliştirilmesi zor olduğundan) öğretmenler ve öğrenciler tarafından diğer becerilere göre daha zor algılanmakta ve bu beceriye karşı olumsuz bir tutum sergilenmektedir.

Demirel (2003), yabancı dil öğretiminde dört temel dil becerisi zincirinin son halkasının “yazma becerisi” olduğunu, bazı yabancı dil öğretmenlerinin de yazmayı sınıf içi öğretim etkinliğinden çok sınıf dışında bir ödev olarak değerlendirdiğini, oysa dil öğretiminde sözlü iletişim kadar yazılı iletişim de önemli olmakta ve bu becerinin geliştirilmesine konuşma kadar önem verilmesi gerektiğini vurgulamaktadır. Maltepe (2006) de yazma becerisini geliştirmede öğrencilerin güçlük çekmelerinin yalnızca yazmanın doğasından kaynaklanan sorunlara bağlı olmadığını, Türkçe derslerindeki öğrenme-öğretme süreçlerinde gerçekleşen yazma uygulamaları da hem öğrencilerin yazmaya karşı olumsuz tutum geliştirmelerine hem de bunun sonucu olarak yazmayı zor bir beceri olarak algılamalarına neden olduğunu belirtmektedir. Bu görüşe kanıt olarak Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi üzerine yazılmış ders kitaplarına bakıldığında yazma becerisinin diğer becerilere oranla daha kısıtlı ve diğer becerilerin en sonunda verildiği görülmektedir. İlgili kitapların yazma bölümleri aşağıda verilmiştir:

Ek 1. Yeni Hitit Ders Kitabı 1⁵

GEÇMİŞ ZAMAN (Belirtilmiş)

Zaman	İlgili Fiil	İlgili Fiil	İlgili Fiil	İlgili Fiil	İlgili Fiil
Ben	gittim	gittin	gitti	gittiniz	gittiler
Sen	gittin	gittin	gittin	gittiniz	gittiler
O	gitti	gitti	gitti	gittiniz	gittiler
Biz	gittik	gittik	gittik	gittiniz	gittiler
Siz	gittiniz	gittiniz	gittiniz	gittiniz	gittiler
Onlar	gittiler	gittiler	gittiler	gittiler	gittiler

2 Okuyalım, İfade Eylelim

NERGİS

Eski bir Yunan efsanesi nergis çiçeklerinden oluşur. Bu çiçek adeta efsanedir. Efsaneye göre İsko adında bir padişah bir gün bir ocağı görmüş ve ona her neyse demiş, çünkü nergis çok güzel ve çok hoş görünmüştü. Ancak Nergis'in ocağına bakıp görünmüştü. İsko bu durum karşısında ocağından görünmüştü. Nergis çok güzel ve çok hoş görünmüştü. Nergis çok güzel ve çok hoş görünmüştü. Nergis çok güzel ve çok hoş görünmüştü.

3 Tamamlayalım

- Kilo al... Antik spor yapmıyor musun?
- Babam gençken çokluğ... ama şimdi çok zayıf.
- Siz "Bugün gelin." demedim. Siz beni yanlış anladınız.
- Bana biraz bıc bıc vakti misin? Cüzdanımı evde unutmuşum.
- Yemekten sonra yemiyor musun? Yoksa güzel yapıyor.
- Bu saç modeli bana yakışır mı?
- Televizyondan duyduğuma göre benzinin zamlanmış.
- Çocukları vazoya koymadım. Hepsi sallandı.
- Ahmet beni çağırdı. ama ben telefonu duydum.
- Yemeğe bak, pis.

4 Bir Mesaj Gösterelim

Deniz • Sürüş • Paris • Çiçek

Bir mesaj yazın...

Doğru Yanlış

1. Efsanenin temeli nergis çiğinden gelmiştir. Doğru Yanlış

2. Taneler Nergis'in ocağına bakmış. Doğru Yanlış

3. İsko Nergis'in ocağına bakmış. Doğru Yanlış

4. Nergis'in suyu içmemiş, çünkü adeta efsanedir. Doğru Yanlış

93

Ek 2. Yeni Hitit Ders Kitabı

5 Tamamlayalım, İfade Eylelim

Sana Çok Özeniyorum

Burcu: Alo, Ceren, Merhaba. Bugün işe gelmedin. Seni merak ettim.

Ceren: Sağams, çok hastayım. Bugün gün yataktan kalkamadım. Evde dinlendim.

Burcu: Geçmiş olsun. Biz de bugün o kadar yoğun çalıştık ki. Yorgunlukla döktüm. Keske ben de hasta olsaydım... da birkaç gün işe gitseydim.

Ceren: Ben de hasta olsaydım çok iyi olurdu. Bugün hiç yataktan kalkmadım. Televizyondaki programları hep izledim. Hiç zevki değildi.

Burcu: Benim yorgunlukla televizyon seyretmeye bile vaktim yok. Yemek yapıp hemen uyumak istiyorum. Ben de keşke senin gibi bütün gün televizyon seyretip kafa dinleyseydim.

Ceren: Sabahları beni yalnızca iki kase çorba içebildim.

Burcu: Ben de keşke ez yapıp fazla kılolsaydım. Hiç bu durumun kıymetini bilmiyorum. Keske ben de senin gibi işe ara verip evde vakit geçirebilseydim. Neyse ben seni çok özleniyordum. Seni düşünmüyordum et. Çok geçmiş olsun canım.

7 hafta sonra iş yerinde:

Arda: Merhaba Ceren. Hoş geldin. Geçmiş olsun.

Suğul Arda: Bir hafta boyunca evde dinlendim. Çok özledim ofisi. Burcu yok mu?

Arda: O iki gündür hasta. İşe gelmiyor.

Ceren: Ah, diye mi? Ben onu bir arayayım.

Ceren: Merhaba Burcu. Geçmiş olsun.

Suğul Arda: Ben de senin gibi hasta oldum.

Ceren: Neyse sen de yoğun iş temposundan uzaklaşarak dinlenmeye fırsat buldun.

Burcu: Ceren bütün işlemleri yaptım. Hasta olmak çok sıkıcı. Keske ben de şimdi sizlerle ofiste olurdum. Evde çok canım sıkıyor. Keske iyileşseydim de işe gelsem.

Doğru Yanlış

1. Ceren işe gelmemekten çok memnun. Doğru Yanlış

2. Burcu Ceren'in hasta olup evde dinlenmesine çok özeniyor. Doğru Yanlış

3. Ceren işe gelmemeye yalnızca çorba içeriyor. Doğru Yanlış

4. Ceren çalışmaya hasta olup evde vakit geçirmeye tercih ediyor. Doğru Yanlış

5. Hastalığı nedeniyle evde dinlenmek keske bulmak Burcu'nun iş hızına geliyor. Doğru Yanlış

6 Diyalog Üretelim

Bir Diyalog Var Ama...

A: Keske unlu olsam.

B: Çok hayranım olur ama sokağa bile çıkamazsın.

A: ...

B: ...

32

Yeni Hitit Ders Kitabı 1 ve 2'de görüldüğü üzere yazma çalışmaları sayfanın en altında oldukça küçük bir bölümde yer bulabilmiştir.

Ek 3. İstanbul A2 Ders Kitabı

4B

4 Aşağıdaki boşlukları örneklerdeki gibi dolduralım.

- Ben... bu yaz çok sıkıcı olacak.
- Kuafire saçımı biraz... kes dedim fakat o saçımı kısa... kestti!
- Kapalıçarşı'daki dükkanlar küçük... fakat kiraları çok pahalı.
- Kumpir için büyük... 3 tane patates almak istiyorum.
- Çok üzüldüm! Bebek... bir çay içmek istiyorum.
- Bebek uyuyor, odaya sesiz... gir.
- Her gün binler... çocuk doğuyor.
- Her pazar aile... kahvaltısı yapıyoruz.

DİNLEME

BİR İSTANBUL EFSANESİ

5 Metni dinleyelim. Aşağıdaki cümleler doğru ise "D" yanlış ise "Y" yazalım.

- Eskiden dünyada cinler yokmuş. ()
- Kızın babası, evliliğe hermen izin vermiş. ()
- Oğlan dünyaya en güzel yerine bir ev yapmış. ()
- Kızın babası İstanbul'u beğenmiş ama sarayı hiç beğenmemiş. ()
- Kızın babası kızının oğlanla evlenmesine izin vermiş. ()

YAZMA

6 Aşağıdaki masalı tamamlayalım.

Bir varmış bir yokmuş. Çok uzak bir ülkede bir padişah varmış. Bu padişahın çok güzel bir kızı varmış. Bu kız perilerden daha güzel, melekelerden daha tatlıymış. Kız bir gün ağlaşmış, masmavi gökyüzü de onunla beraber ağlamış; kız diğer gün gülmüş, gökyüzü onunla beraber gülmüş. Bu kız ülkedeki herkesi şıpmış. Zengin, fakir herkes onunla evlenmek istemiş. Babası için kız çok değerliymiş. Onu mutlu etmek için her şeyi yapmış. Fakat kız hiç mutlu değilmemiş. Çünkü...

KONUŞMA

7 Fehrinizle ilgili bir efsane anlatalım.

İSTANBUL YABANCI İÇİN TÜRKÇE DERS KİTABI A2

99

Ek 4. İstanbul B1 Ders Kitabı

1B

DİNLEME

ACİL NUMARALAR

6 Demet ve Nadia evde bir oyun oynuyorlar. Onları dinleyelim. Aşağıdaki servisleri telefon numaralarıyla eşleştirelim.

	110	112	155	156	186	187
Yangın Hast						
Elektrik Arıza						
Polis İmdat						
Gas Arıza						
Acil Servis						
Jandarma						

YAZMA

7 Aşağıdaki konularla ilgili bir arkadaşınızla iş bölümü diyalog yazalım.

- temizlik
- yemek
- bulaşık
- fatura ödeme
- alışveriş

KONUŞMA

8 Aşağıdaki problemlerin hangisinin evinizde yaşadınız?

- Musluk su akıttı.
- Pencerenin kolu koptu.
- Bulaşık makinesi bozuldu.
- Gas sızıntısı var.
- Lavabo tıklandı.
- Su borusu sızdırdı.
- Kapı sıkıştı.
- Banyosu su bastı.
- Sigorta attı.
- Evi su bastı.
- Vana patladı.
- Pil bitti.
- Elektrikler kesildi.
- Şofbende arıza var.

9 Sızce bu problemlerden hangisi daha önemlidir?

10 Hangi problemleri kendi başınıza çözebilirsiniz?

11 Hangi durumlarda yardıma ihtiyac duyarsınız? Kimi çağırırsınız?

- tesettür
- elektrikçi
- mühendis
- arkadaş
- herhangi biri

İSTANBUL YABANCI İÇİN TÜRKÇE ÖĞRETİM SETİ B1

15

İstanbul A2 ve B1 ders kitaplarında görüldüğü üzere yazma çalışmaları her bölümün sonunda yer almıştır. Ek 3 yazma için ayrılan bölümlerin kısıllığını, Ek 4 ise yine bu çalışmalarının ev ödevi olarak verildiği ve aynı zamanda istenilen net bir şekilde açıklanmadığı örneklerdendir.

⁵ Yazma becerisine, ders kitaplarında ne derece yer verildiğine dikkat çekmek açısından bu kısımda ders kitaplarında yazma becerisinin yer aldığı sayfanın tamamı verilmiştir.

Ek 5. Yedi İklim A2 Ders Kitabı

6. Masal yazalım.
Masal

Derken bir güdütü keşfedi...

7. Okuyalım, konuşalım.

Zaman Nasıl Geçti?

Adı insan, 97 yaşında. Otuz yıl çalıştı. Yirmi beş yıl uyudu. On bir yıl televizyon izledi. Dört yıl yemek yedi. Dört yıl temizlik yaptı. On iki yılını editime harcadı. Dört yıl cep telefonu ile konuştu. Yedi yıl diğer işleri yaptı. Diğer işlerin bazıları şunlardır: bilgisayar kullanmak, internete girmek, kitap okumak, otobüs / metro beklemek, yolculuk yapmak, spor yapmak, para saymak, alışveriş yapmak vb...

a) Hangi işe ne kadar zaman ayırıyorsunuz? Niçin?
b) Bir gününüzü anlatınız.

Cümle kuralım.

Kelime Dünyası

* yüklemek	* okumak	* seyahat etmek
* anlatmak	* girmek	* istemek
* dünyaya gelmek	* plan yapmak	* dua etmek
* hazırlamak	* yola çıkmak	* yemek yapmak

Örnekteki gibi cümle kuralım.
"Öğrenci, ders anlatıktan sonra yerine oturdu."

Ek 6. Yedi İklim B1 Ders Kitabı

10. Tamamlayalım.

- Annem gimdi yemek yap.....
- Şirketimize deneyimli bay / bayan eteman alın.....
- Selâmunuz kıymetli.....
- Marmaris, Türkiye'nin en güzel ilçelerinden biri.....
- Bu konuyla ilgili çalışmalarınız devam et.....
- Görkem hâlâ gelmedi.
- Merak etme. Yol.....
- İstanbul-Tiflis uçuşka yaklaşık 2 saat. Annem çoktan in.....
- Sınavın eminim iyi geç.....

11. Yazalım.
Miroz

Siz bir yakınımdan büyük bir miras kaldı. Neler yaparsınız?

12. Okuyalım, tartışalım.
Dedikodu

Yanımızda olmayan birinin arkasından olumsuz şeyler konuşmaya dedikodu denir. Dedikodu bazen yalan bazen gerçektir. Ancak her iki de insanları üzer. "Dedikodu" toplu yalan haberi gibidir. İnsanların arasında hemen yayılır. En güzel davranış, insanların yanlışlarını kendilerine söylemek ve onlara kendini düzeltmesi için şenş tanımadır.

Deedikodu yapar mısınız? Niçin?

Diğerim ki bir arkadaşınız sizin hakkınızda bazı olumsuz şeyler söylüyor. Nasıl bir tepki verirsiniz?

Birisi yanımızda en yakın arkadaşımızın dedikodularına ediyor. Ne yaparsınız?

Yedi İklim A2 ve B1 ders kitaplarından örneklere baktığımızda diğer kitaplarda olduğu gibi her bölümde yazma çalışmalarına oldukça kısıtlı bir alanda yer verildiği görülmektedir.

Yazma becerisine Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi çerçevesinde bakıldığında ilgili alanda yazma becerisinin kazandırılmasında pek çok sorun yaşandığı ve yaşanan bu sorunlara yönelik ilgili birçok araştırma yapıldığı (Açık,2008; Subaşı,2010; Bölükbaş, 2011; İnan,2014; Boylu,2014; Erdem, Gün, Salduz ve Karateke, 2015;Başoğul ve Can 2014; Büyükkiz ve Hasırcı, 2013 Şahin, 2013; Yılmaz ve Bircan, 2015; Çetinkaya, 2015) görülmektedir.

Bu çerçevede Açık (2008) tarafından yapılan çalışmada TÖMER'de öğrenim gören yabancı uyruklu öğrencilerin en çok yazmada (%40) daha sonra konuşmada(%33), dinlediğini anlamada (%17) ve okuduğunu anlamada(%16) zorluklar yaşadıkları görülmüştür. İnan (2014) de İranlı öğrencilerin yazılı anlatımlarındaki hataları analiz ettiği çalışmasında, yazmanın yabancı dil öğretimindeki önemine karşın öğrencilerin kendilerini yazılı olarak ifade etmede karşılaştıkları sorunların yazmayı önemsememeleri, sınıf içerisinde yazma etkinliklerine ayrılan sürenin yetersizliği ve bu etkinliklerin ev ödevi olarak geçirilmesi gibi nedenlerden kaynaklandığını tespit etmiştir. Erdem, Gün, Salduz, Karateke (2015) ise yabancı dil olarak Türkçe öğrenen B1 düzeyindeki Gürcü öğrencilerin yazma hatalarını belirledikleri çalışmalarında, öğrencilerin yapmış oldukları hatalar iki genel başlık altında incelenmiştir. Birinci bölümde öğrencilerin yapmış olduğu yazım yanlışları incelenmiştir. Bu yazım yanlışları; alfabe farklılığından oluşan yazım hataları ile sözcüklerin yanlış yazılması ve yanlış sözcük kullanımı başlıkları altında sınıflandırılarak ele alınmış ve değerlendirilmiştir. Çalışmanın ikinci bölümünde ise öğrencilerin yaptıkları dil bilgisi hataları incelenmiştir. Bu ana başlık altında öğrencilerin yapmış oldukları çokluk eki yanlışlığı, sıra sayıları yanlışlığı, hal ekleri yanlışlığı, kişi ekleri yanlışlığı, tamlama yanlışlıkları, deyim ve sözcüklerin kullanım yanlışlıkları, ses olayları yanlışlıkları, fiil çatısı ve eylemsi yanlışlıkları ve söz dizimi yanlışlıkları başlıkları altında incelenmiştir. Bu bölümde de Gürcü öğrencilerin genel olarak hâl eklerinde yanlışlıklar yaptıkları

tespit edilmiştir. Ayrıca çalışmada yazma becerisinin genelde en sona bırakıldığını ve üzerinde pek fazla durulmadığını vurgulamışlardır. Verilen ödevlerle yazma becerisinin geliştirilmeye çalışıldığını, yazılı anlatım becerisinin süreç içinde gelişirken hataların sıkça yapıldığı bir beceri konumunda olduğunu belirtmişlerdir. Boylu (2014) de ilgili çalışmasında İranlı öğrencilerin yazma yanlışlarının sebepleri olarak; Türkçe ve Farsçanın farklı diller olması, Merkezde sınıfların homojen olmaması, Türkiye’de Türkçe öğrenen yabancılar için kullanılan Hitit ders kitabının İran’da da kullanılması, öğrencilerin ana dilden öğrenilen dile olumsuz aktarım yapması, öğrencilerin öğrendiği dili dışarıda pratiğe dökmemesi gibi etkenlerin bulunduğunu belirtmiştir. Büyükkiz ve Hasırcı (2013) ise çalışmalarında B2 (Orta) seviyesinde Türkçe öğrenen yabancı öğrencilerin yazılı anlatım becerilerini “yanlış çözümleme yaklaşımına” göre değerlendirmişlerdir. Öğrencilerin yazım hataları, dil bilgisi yanlışları, söz dizimsel yanlışlar, sözcük seçiminden kaynaklanan yanlışlar ve yazım-noktalama yanlışları olarak sınıflandırılmıştır. Çalışmada toplam 1282 yanlış belirlenmiştir. Yapılan bu yanlışların % 31’i dil bilgisel % 9,9’u söz dizimsel, % 44,46’sı yazım-noktalama ve % 14,4’ü de sözcük seçiminden kaynaklanan yanlışlar olduğu tespit edilmiştir. Çetinkaya (2015) ise ana dili Arapça olan B2 seviyesinde 50 öğrenci üzerinde yaptığı çalışmasında, öğrencilerin yazılı metinlerinde toplam 337 yanlış saptamıştır. Dilsel özelliklerine göre bu yanlışların %15,73’ü yazımsal, % 15,43’ü sözlüksel anlamsal, %16,91’i sözdizimsel ve %51,93’ü biçimbilimsel bulunmuştur. Bilişsel işleme özelliklerine göre yanlışların, %13,35’i eksiltme, %14,84’ükleme, %54,90’ı değiştirim ve %16,91’i yer değiştirme olarak saptanmıştır. İletişimsel özelliklerine göre ise yapılan yanlışların %81,31’i bölümsel, %14,84’ü ise bütünsel olduğu tespit edilmiştir. Yılmaz ve Bircan (2015) ise A2 seviyesinde Türkçe öğrenen Afganistan, Almanya, Azerbaycan, Kenya, Tacikistan, Türkmenistan uyruklu 22 öğrenci ile yaptıkları çalışmada, öğrencilerin yazım yanlışlarını, dil bilgisel yanlışlar, sözcük seçiminden kaynaklı yanlışlar, söz dizimi kaynaklı yanlışlar ve imla-noktalama kaynaklı yanlışlar olmak üzere sınıflandırmışlardır. Bu çerçevede öğrencilerin yazılı metinlerinde toplam 1154 yanlışın olduğu tespit edilmiştir. Bu yanlışların % 5,7 ile sözcük seçimi kaynaklı olup sırasıyla %7,1 ile söz dizimi kaynaklı, %22,09 ile dil bilgisel ve %64,9 ile imla ve noktalama kaynaklı yanlışlar olduğu tespit edilmiştir.

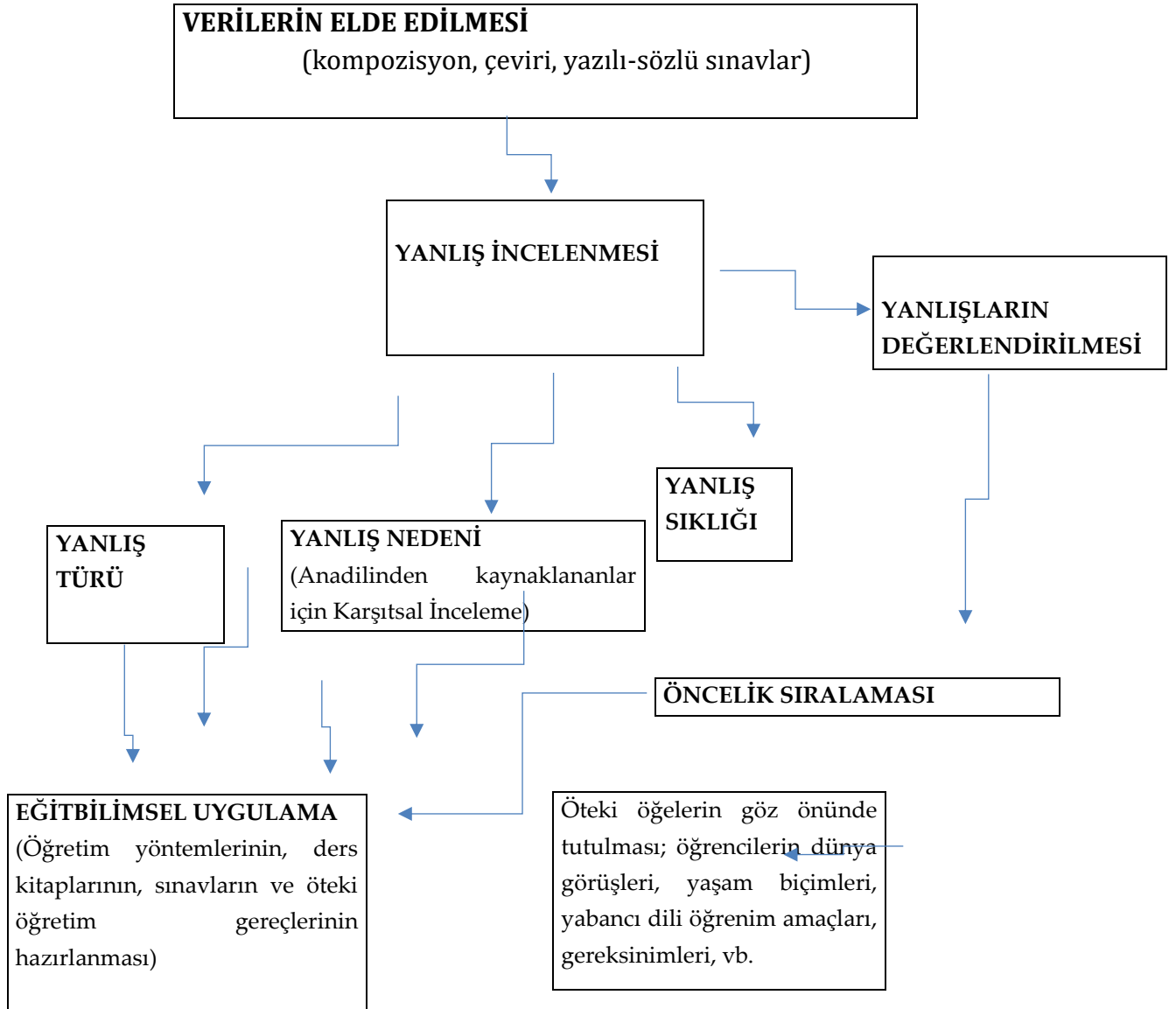
Yukarıdaki çalışmalardan da anlaşılacağı üzere yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde öğrencilerin yazma becerileri üzerine yapılan çalışmalar öğrencilerin genel olarak yaptıkları yanlışların neler olduğuna ve bunların neden kaynaklandığını belirlemeye yöneliktir. Bunun nedeni ise “öğrencilerin yabancı dil öğrenim sürecinde oluşturdukları taslak metinlerde yer alan yanlışların belirlenmesi, öğretmenin onların gelişim durumunu görmesi ve öğrencilerin öğrendikleri dildeki dil bilgisel kurallara ilişkin süreç içinde geliştirdikleri yanlış varsayım ve genellemeleri görmesi açısından önemli bir bilgi kaynağı olması ve ayrıca bu yolla öğrenciler de yazılı anlatımlarında yaptıkları yanlışları görebilmeleridir (Çetinkaya, Bayat ve Alaca, 2016:88-89). Bu çerçevede ilgili çalışmalar, alanyazın da dikkate alınarak “karşılaştırmalı dil bilim-karşıtsal çözümleme” ve onun tamamlayıcısı olarak kabul edilen “yanlış çözümlemesi” yöntemini kullanarak yapılmaktadır. Bu çerçevede Dede, karşılaştırmalı dilbiliminin amacının, yabancı dil öğretimine yönelik karşılaştırmalı dil bilgisi yazmak olduğunu ve böyle bir dil bilgisi öğretmen, öğrenci, yabancı dil gereçleri hazırlayanlar ve çevirmenler için çok yararlı bir olacağını belirtir (Dede 1985:134). Yanlış çözümlemeleri de öğrencilerin dil öğrenim sürecinde yaptıkları yaygın yanlışları sistematik biçimde tanımlayarak öğretmene, ders kitabı yazarlarına yol gösterir. Bunun yanında, öğrencilerin öğrendikleri dile ilişkin varsayım ve genellemelerinin doğru olup olmadığı konusunda da onlara geribildirim sağlar (Çetinkaya, 2015:167). Bu bağlamda karşılaştırmalı dilbilim ve yanlış çözümlemesi yönteminden yararlanarak neyin ne zaman, nasıl verilmesi gerektiğini daha planlı ve doğru şekilde belirleyebiliriz. Fakat karşıtsal

çözümlemenin kendine has özelliklerinden (eksikliklerinden) dolayı karşılaştırmalı dil bilimin varsayımlarını yoklayan, kısıtlamalarına ve sorunlarına çözüm getiren, kısacası onu tamamlayan yöntem (Dede, 1985: 123) olan yanlış çözümlene yaklaşımı dil araştırmalarında daha fazla kullanılmaktadır. Bu görüşe ek olarak yanlış çözümlenenin dil öğretiminde bir araç olarak kullanılabileceğini belirten Sridhar (1976: 260), yanlış çözümlene ile ilgili üç düşünce üzerinde durur:

- Yanlış çözümlene, karşıtsal çözümlenenin doğal sınırlılıklarına (diller arası aktarım kaynaklı herhangi bir yanlışla yönelik sınırlama) zarar vermez. Yanlış çözümlene, öğrenci tarafından sıklıkla yapılan diğer birçok türdeki yanlışları ortaya çıkarır.
- Yanlış çözümlene, karşıtsal çözümleneden farklı olarak, gerçek, onaylanmış ve varsayımsal olmayan problemlerden veri sağlar. Bu nedenle öğretim stratejilerinin düzenlenmesinde çok daha etkili ve ekonomik temel oluşturur.
- Yanlış çözümlene, karşıtsal çözümlenenin karşılaştığı karmaşık teorik problemlerle karşı karşıya değildir (aktaran, Büyükkiz ve Hasırcı, 2013:54). Bu düşüncelerden yola çıkarak yanlış çözümlenenin, öğrencilerin yaptıkları ana dili kaynaklı yanlışlarla sınırlı olmadığı, varsayımsal verilerden ziyade öğrencilerden elde ettiği gerçek verilerle öğretim stratejilerinin düzenlenmesinde etkili olduğu, yanlışların yalnızca ana dili aktarımına bağlanmasına ilişkin karmaşık problemlerle karşı karşıya olmadığı söylenebilir (Büyükkiz ve Hasırcı, 2013:54).

Bu görüşlerden hareketle bu çalışmada da yanlış çözümlene yaklaşımı esas alınarak öğrencilerin yazım yanlışları incelenmiş ve değerlendirilmiştir. Bu bağlamda yanlış çözümlene yaklaşımında yer alan “yanlış” dilbilgisi kurallarının iyi öğrenilmemiş olmasından, öğrenilen bir kuralın genelleştirilerek başka alanlara uygulanmasından veya yabancı dil öğreniminde herhangi bir güçlükle karşılaşıldığında, anadilinden veya bilinen bir yabancı dilden olumsuz aktarım yapılmasından kaynaklanmaktadır” (Alan, 2015: 95). Yanlış çözümlene yaklaşımının yabancı dil öğretiminde nasıl uygulandığını gösteren şema aşağıdaki gibidir:

Şema 1: Bayraktaroğlu (1979)'na göre Ayrımsal Çözümlemenin ve Yanlış Çözümlemesinin Yabancı Dil Öğretimine Uygulanışı

Bu çalışmada, Bayraktaroğlu (1979: 8)'nin sunduğu bu çözümleme aşamaları kullanılarak elde edilen veriler değerlendirilmiştir. Yukarıdaki şemada yer alan "Eğitbilimsel uygulama" hem tamamen uzmanlık, altyapı, zaman ve ekip gerektiren bir çalışma gerektirdiği hem de ilgili çalışmanın konusunun dışında bir çalışma olduğu için burada sadece yanlış çözümleme yaklaşımının aşamaları uygulanmıştır. Bu alanla ilgili yapılacak yüksek lisans ve doktora çalışmalarında Eğitbilimsel uygulamaya uzmanlık, altyapı, zaman ve ekip gerektiren bir süreç olduğu dikkate alınarak başvurulması faydalı olacaktır.

2. Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı, İstanbul Aydın Üniversitesi Aydın TÖMER’de B1 seviyesinde Türkçe öğrenen yabancı öğrencilerin yazılı anlatım becerilerini yanlış çözümleme yaklaşımına göre değerlendirmektir.

3. YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın modeli, çalışma grubu, verilerin toplanması ve verilerin analizi alt başlıkları altında ilgili konular hakkında gerekli açıklamalara yer verilmiştir.

3.1. Araştırmanın Modeli

Araştırmada betimsel tarama modeli kullanılmıştır. “Tarama modelleri, geçmişte ya da hâlen var olan bir durumu var olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımlarıdır. Araştırmaya konu olan olay ya da nesne, kendi koşulları içinde ve olduğu gibi tanımlanmaya çalışılır. Onları, herhangi bir şekilde değiştirme, etkileme çabası gösterilmez. Bilinmek istenen şey vardır ve oradadır. Önemli olan, onu uygun bir biçimde gözleyip belirleyebilmektir.” (Karasar, 2010: 77).

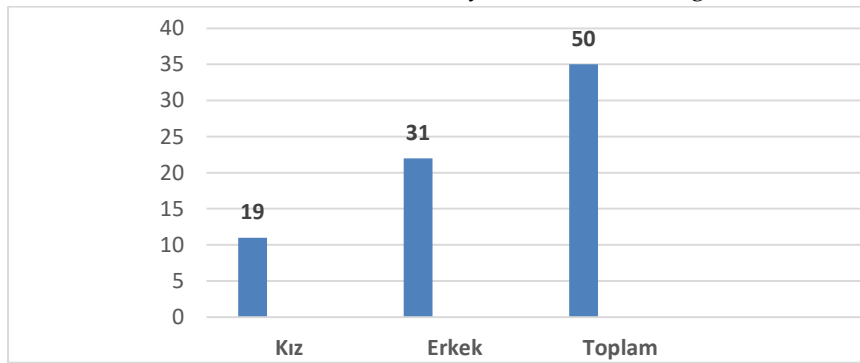
3.2. Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu 2016-2017 eğitim öğretim yılında Aydın TÖMER’de Türkçe öğrenen B1 seviyesindeki çeşitli ülkelerden 50 yabancı öğrenci oluşturmaktadır.

Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Demografik Özelliklerine İlişkin Bilgiler

Bu bölümde araştırmaya katılan Türkçe öğrenen yabancı öğrencilerin demografik özelliklerine ilişkin bulgulara yer verilmiştir.

Tablo 1: Katılımcıların Cinsiyetlerine İlişkin Bilgiler

Tablo 1’e bakıldığında araştırmaya katılan B1 seviyesindeki 50 öğrencinin 19’unun kız, 31’inin ise erkek olduğu görülmektedir.

Tablo 2: Araştırma Katılımcılarının Ülke Dağılımlarına İlişkin Bilgiler

ÜLKE	f	%
Afganistan	11	22
Yemen	5	10
Filistin	6	12
İran	6	12
Suriye	9	18
Cezayir	2	4
Kazakistan	1	2
Çin Halk Cumhuriyeti	2	4
Irak	5	10
Mısır	1	2
Tunus	1	2
Ürdün	1	2
Toplam	50	100.0

Tablo 2'ye bakıldığında Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen B1 seviyesindeki 50 öğrencinin 12 farklı ülkeye mensup olduğu dikkat çekmektedir. Bu bağlamda öğrencilerin 11'i Afganistanlı, 9'u Suriyeli, 6'sı Filistinli, 6'sı İranlı, 5'i Yemenli, 5'i de Iraklıdır. Ayrıca Kazakistan, Çin, Mısır, Tunus, Ürdün vb. uyruklu öğrencilerin olduğu görülmektedir.

Tablo 3: Araştırma Katılımcılarının Yaş Dağılımlarına İlişkin Bilgiler

YAŞ	f	%
17-20	19	38
21-25	25	50
25+	6	12
Toplam	50	100

Tablo 3'e bakıldığında araştırmaya katılan öğrencilerin 19'u 17-20 yaş aralığında, 25'i 21-25 yaş aralığında ve 6'si 25+ yaş ve üzerindedir. Bu bilgiler ışığında araştırmaya katılan öğrencilerin yaş aralıkları dikkate alındığında özellikle üniversite okuma yaş aralığında olan (17-25) öğrenci sayısının fazlalığı (44 öğrenci) bize öğrencilerin Türkçeyi akademik amaçlı öğrendiklerine yönelik çıkarımda bulunma imkânı verir.

3.3. Verilerin Toplanması ve Değerlendirilmesi

Araştırmada kullanılan veriler, öğrencilerin demografik özelliklerini tespit etmek için kullanılan Kişisel Bilgi Formu ve öğrencilerden yazılı sınav evrakları yoluyla elde edilmiştir. Öğrencilerin sınav kâğıtlarının yazma bölümünden elde edilen veriler yanlış çözümlenmesi yaklaşımına göre değerlendirilmiştir. Toplanan veriler ses bilgisi yanlışları, dil bilgisi yanlışları, söz dizimi yanlışları, sözcük bilgisi yanlışları ve noktalama yanlışları olmak üzere 5 başlık altında sınıflandırılmıştır. Daha sonra bu yanlışlar, yanlış çözümlenme yaklaşımına göre dilsel gelişim yanlışları göz önünde bulundurularak değerlendirilmiştir.

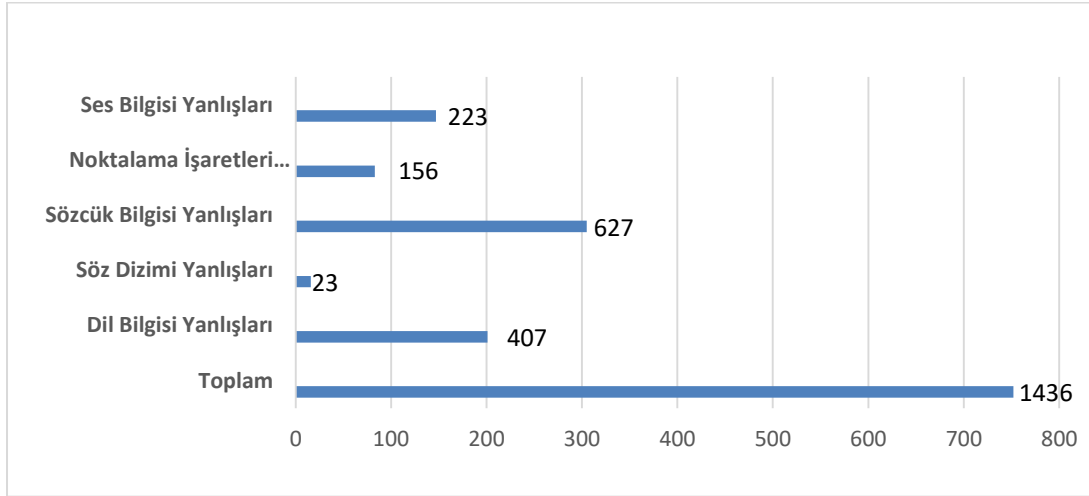
4. Bulgular

Bu bölümde çalışmanın verilerinden hareketle elde edilen bulgulara yer verilmiştir.

4.1. Öğrencilerin Yazılı Anlatım Yanlışlarına Yönelik Bulgular

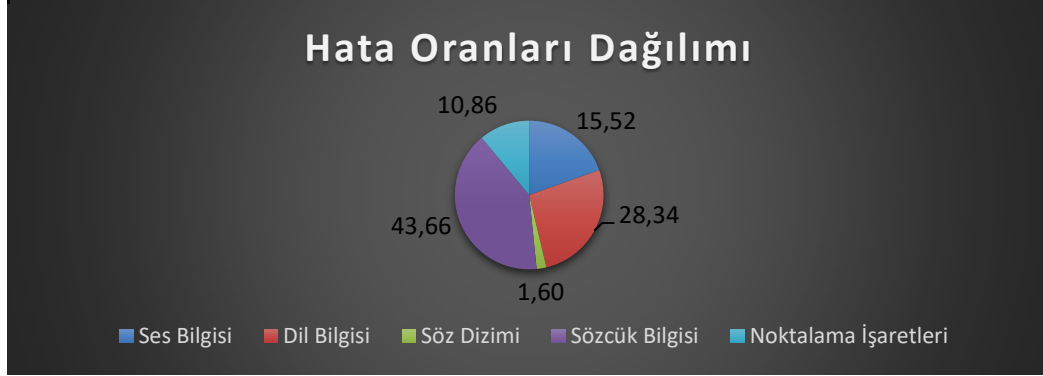
Öğrencilerin yazılı anlatım yanlışlarına ilişkin bulgular ve yorumlar aşağıda yer alan tablolarda verilmiştir.

Tablo 4: Araştırmaya Katılanların Yazılı Anlatımda Yaptıkları Hataların Sınıflandırılması ve Sayısına İlişkin Bilgiler

Tablo 1 incelendiğinde; Türkçe öğrenen 50 yabancı öğrencinin yazılı anlatımında toplam 1436 yanlış olduğu görülmektedir. Yapılan bu yanlışların 223'ü ses bilgisi yanlışları, 407'si dil bilgisi yanlışları, 23'ü söz dizimi yanlışları, 627'si sözcük bilgisi yanlışları ve 156'sı noktalama yanlışlarıdır. Yapılan bu hataların yüzdelik dağılım oranlarına ilişkin bilgiler ise aşağıdaki tablodadır.

Tablo 5: Yapılan Hataların Yüzdelerik Dağılım Oranlarına İlişkin Bilgiler

Tablo 5'e bakıldığında tespit edilen toplam 1436 yanlışın, %15,52'si ses bilgisi, %28,34'ü dil bilgisi, %1,60'ı söz dizimi, %43,66'sı sözcük bilgisi, %10,86'sı ise noktalama yanlışlarıdır. Öğrencilerin yaptığı hata örnekleri ise şöyledir:

4.1.1. Ses Bilgisi Yanlışlarına Yönelik Bulgular

Bu bölümde Türkçe öğrenen yabancı öğrencilerin yazılı anlatımlarındaki ses bilgisi yanlışları belirlenmeye çalışılmıştır. Bu yanlışlara ilişkin örnekler aşağıdadır:

4.1.1.1. Ünlü Uyumu İle İlgili Yanlışlar

Yalan ve yanlış şeyler *görmamalıym*.

Çocuk *yetiştirmek* öyle kolay bir şey değil.

Bugün *çocuklarime* bakarak günler nasıl çabuk geçti diye düşünüyorum.

Eğer ülkemize turist gelse Afganistan' *de* iyi *yerlar* gezebilir.

4.1.1.2. (u-ü,ı-i,o-ö) Seslerinin Karıştırılması İle İlgili Yanlışlar

Her sabah evden *çikip* spor yapıyordum.

Eğer *ötübüs* kalabalık olsaydı *ötübüse* binmektense metrobüse biniyordum.

Çunku eğitimimi bitirdim.

*Düş*aldıktan sonra kahvaltı yapıyordum.

4.1.1.3. Ünsüz Yumuşaması İle İlgili Yanlışlar

Hayatın üç adımı var birisi *çocuğken* ikincisi gençken ve üçüncüsü yaşlyken.

O zaman kendimi çok iyi *hissetiyordum*.

Kendimize sorabiliriz ve bu soru *cevapı* bulmaya çalışmalıyız.

Benim üç tane *çocukum* var.

4.1.1.4. Yardımcı Seslerin Kullanımı İle İlgili Yanlışlar

Ama biraz hareket *yapayarak* iyileşti.

Evde otururum daha *iyidi*.

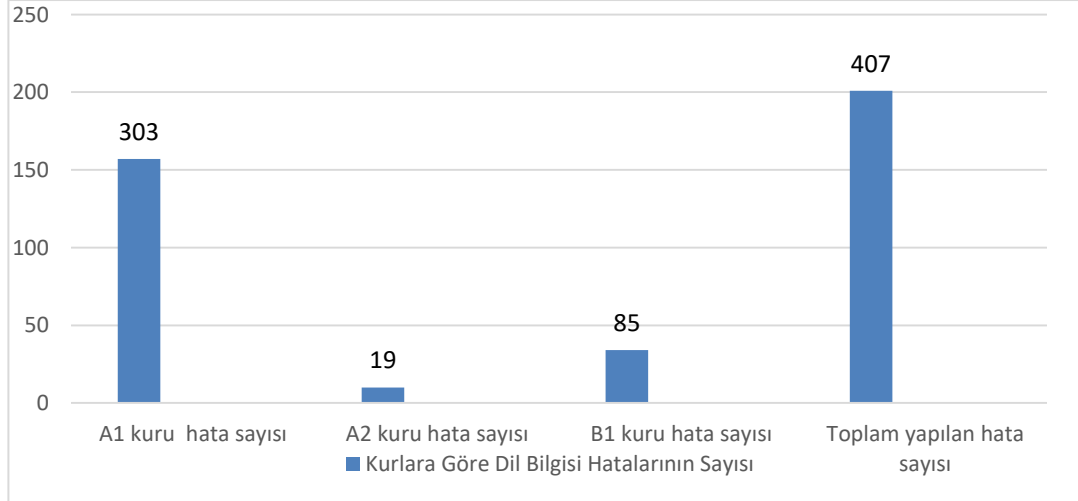
Biz her zaman *diyiyoruz* ki keşke genç olurken namaz kılsaydım.

Gül *lokantasıya* gidiyordum.

4.1.2. Dil Bilgisi Yanlışlarına Yönelik Bulgular

Bu bölümde Türkçe öğrenen yabancı öğrencilerin yazılı anlatımlarındaki dil bilgisi yanlışları belirlenmeye çalışılmıştır. Araştırmada, öğrenciler B1 seviyesinde olduğu için yaptıkları dil bilgisi hataları bu hataların hangi kura (A1-A2 ve B1) ait olduğunu tespit etmek amacı ile tekrar analiz edilmiştir. Bu verilere ilişkin bulguları ise aşağıdaki tablo 6'da verilmiştir.

Tablo 6: Yapılan Dil Bilgisi Hata Sayılarının Kurlara Göre Dağılımına İlişkin Veriler

Tablo 6'ya bakıldığında araştırmaya katılan 50 öğrencinin yaptığı toplam 407 dil bilgisi hatasının 303'ünün A1 kuru, 19'u A2 kuru ve 85 hatanın B1 kuruna ait dil bilgisi konularına yönelik olduğu görülmektedir. Bu çerçevede A2 ve B1 kurunda az hata yapılması öğrencilerin Türkçeyi bildiklerini değil B1 kurunda yazı yazarken A1 kuruna ait dil bilgisi yapılarını kullanmayı tercih ettikleri görülmüştür.

4.1.2.1. A1 Seviyesine Ait Dil Bilgisi Yanlışları

4.1.2.1.1. İyelik Ekinin Kullanımı İle İlgili Yanlışlar

Okuldan geldiğinde bana okulda neler yaptığını, *hocamın* neler anlattığını bana anlatıyor.

Şimdi benim *yaşam* 120 sene.

Benim bir *çiftliğiğim* vardı.

Benim *gencim* zamanım şimdi olsa...

4.1.2.1.2. Belirtme Durumunun Kullanımı İle İlgili Yanlışlar

Bu *oyuncakları* oynamak istemezsen onları kutunun içine koyalım mı?

Küçük *torunum* görür görmez öpüyordum.

Arkadaşım ile her *yer* geziyordum.

Sınıftaki arkadaşlarım hepimiz en güzel *kıyafetlerimiz* giyip beraber eğlenmiştik.

4.1.2.1.3. Bulunma Durumunun Kullanımı İle İlgili Yanlışlar

Bir gün *akşamda* Şerif bütün oyuncaklarını her yere dökmüş.

Eve ödev yapıyordum.

Haftaya bir gün eve gidiyordum.

Gül *lokantasıya* geceye kadar çalışıyordum.

4.1.2.1.3. Ayrılma Durumunun Kullanımı İle İlgili Yanlışlar

24 yaşındayken *üniversiteyde* mezun oldum.
Bir sandalyede oturuyorum ve *aklımda* geçiyor.
Ben hukuk *fakültesinde* mezun oldum.
20'de yaşında sağlıklı yiyecekler yiyordum.

4.1.2.1.4. Yönelme Durumunun Kullanımı İle İlgili Yanlışlar

Ben sonra *B2'i* başlamıştım.
Biz bir *kafe* gidiyorduk.
Öğretmenim *bana* aradı.
Her yerde geziyordum ve çok *ülkelerinde* gidiyordum.

4.1.2.1.5. İsim Tamlamasının Kullanımı İle İlgili Yanlışlar

Ailem yanında çok mutluyum.
İnsan hayatımızda çok pişmanlıklar var.
Bu *soru cevabı* bulmaya çalışmalız.
Yani başarılı oldum, bu benim *hayatım hikaye*.

4.1.3. 2. A2 Seviyesine Ait Dil Bilgisi Yanlışları

4.1.2.2.1. Belirli Geçmiş Zamanın Kullanımı ile İlgili Yanlışlar

Ben eskiden çok güçlü bir *insanım*.
Üniversiteden mezun *oluyordum*.
Seni seviyorum dedim ve o *kabul eti*.
Arkadaşlarımla pikniğe *gitik*.

4.1.2.2.2. Belirsiz Geçmiş Zamanın Kullanımı İle İlgili Yanlışlar

Hayatımda benim en mutlu olduğum günüm benim eğitimim bitti *zamanımış*.

4.1.2.2.3. Doğrudan Anlatım İle İlgili Yanlışlar

Doktor bana spor yapmam lazım söyledi.
"Allah razı olsun." anne bana dedi.
Bana söyledi seninle gelmektense evde otururum daha iyi.

4.1.2.3. B1 Seviyesine Ait Dil Bilgisi Yanlışları

4.1.2.3.1. Şimdiki Zamanın Hikâyesinin Kullanımı İle ilgili Yanlışlar

Her gün okula *gidiyordum*.
Çok yıllar İstanbul'da *yaşıyordum*.
Mezun *oluyordum* hep ailem mutluydu.
Türkiye'ye gittim, orada bir yılda Türkçe *öğreniyordum*.

4.1.2.3.2. İsim Fiillerin Kullanımı İle İlgili Yapılan Yanlışlar

Çünkü kahvaltı *yapmak* zamanı geliyor.
Gezmek arasında bir yere gittim.

Doktoraya *başlamam* istiyorum.
Ben İstanbul'da *yaşamak* düşünebilirim.

4.1.2.3.3. Dilek-Şart Kipinin Kullanımı İle İlgili Yapılan Yanlıklar

Eğer hayatı *anladık* çok iyi yaşıyoruz.
Eğer bir insanı doyumak *istiyorsunuz*, ona balık vermeyin.
Erken *yattım* daha iyi hissedeceksin.
Keşke ailemden *ayrılmamalıydım*.

4.1.2.3.4. Gerekliklik Kipinin Kullanımı İle İlgili Yapılan Yanlıklar

Bu yüzden iyi bir örnek *olmalıyız lazım*.
Paralarımı *harç etmemliydim*.
Zararlı şeyleri *içmez lazım*.
Spor *yapmalıyım lazım*.

4.1.2.3.5. Zarf Fiillerin Kullanımı İle İlgili Yapılan Yanlıklar

Babamı *doğumduğumdan* beri görmedim.
Doktora *bitirince* en güzel günlerimden biri.
Kızımı bembeyaz gelinlikle *görerek* ağladım.
BMW araba aldım, *aldıyken* çok mutluydum.

4.1.4. Söz Dizimi Yanlıklarına Yönelik Bulgular

Bu bölümde Türkçe öğrenen yabancı öğrencilerin yazılı anlatımlarındaki söz dizimi yanlıkları belirlenmeye çalışılmıştır.

4.1.4.1. Cümle Öğelerinin Yanlış Sıralanması İle İlgili Yanlıklar

En büyük mutluluğum hayatımdaki, bütün oğullarım üniversiteden mezun oldular.
Sonra çay içiyorum yalnız.
O, benim için bir tatlı pasta pişirdi.
En güzel gün, en mutlu gün mezun oldum okuldan.

4.1.4.2. Özne-Yüklem Uyumsuzluğu İle İlgili Yanlıklar

O günde *ben* arkadaşlarımla pikniğe *gittik*.
Tabi ki *sen* benim doğum gününe *gelebilirsiniz*.
Size bir tavsiye var, her şey için Allah'a dua *et*.
Bütün *ailem* benim evime *gelmem lazım*.

4.1.4. Sözcük Bilgisi Yanlıklarına Yönelik Bulgular

Bu bölümde Türkçe öğrenen yabancı öğrencilerin yazılı anlatımlarındaki sözcük bilgisi yanlıkları belirlenmeye çalışılmıştır.

4.1.4.1. Kelimelerin Yazımı İle İlgili Yanlıklar

Benim çok *tejrubim* var.
Bu *kimle* benim için çok önemlidir.
Gözlerim çok *tuhfa* ve *acayeb* insan gördü.

Ben *çarasız* kaldım *yalnızca* dua ediyorum.

4.1.4.2. Büyük Harflerin Yazımı İle İlgili Yanlışlar

Evlenmeden önce çok çalıştım. *her* gün sabah saat 08:00'den akşama kadar çalışıyordum.

Sınavdan kötü puan aldım ve *Türkçe* öğrenemedim.

başarılı olmak için çalışmalısınız.

Doktor bize: “ *çok* sağlıklısınız” dedi.

4.1.4.3. Kelimenin Yanlış Anlamda Kullanılması İle İlgili Yanlışlar

50 yaşında eşimle *bıraktık*. (ayrıldık)

Ona nasihat *vererek* işe *yararlı* bir adam etmiş. (Nasihat ederek / işe yarar)

Gelecekte teknoloji daha çok *geliştirecek* ve işlemler daha kolay olacak. (gelececek)

Çoğu vefat *oldu*.(etti)

4.1.5. Noktalama Yanlışlarına Yönelik Bulgular

Bu bölümde Türkçe öğrenen yabancı öğrencilerin yazılı anlatımlarındaki noktalama işaretleri yanlışları belirlenmeye çalışılmıştır.

4.1.5.1. Nokta İşareti İle İlgili Yapılan Yanlışlar

Hayatım çok güzel geçti ben gençken çok şey yaptım(.)Ben önce İstanbul'a gittim.

5 yıl sonra bir fabrika aldık çok para kazandık(.)

Arkadaşımın onun çocuğu.(...)

Akşamlar uyumadan ödev yapıyordum (.)Sabahlar kahvaltı yapmadan okula gidiyordum.

4.1.5.2. Virgül İşareti İle İlgili Yapılan Yanlışlar

Sonra ben üniversitenin sınavına girdim, ve ondan başarılı oldum.

Çok çalışıyorum,ve benim hayatım çok zor.

Benim çok tecrübem var, özellikle insanlar hakkında, ben tüm insanları seviyorum.

Eski hatalarımızı, yapmamalarını istiyoruz.

4.1.5.3. Kesme İşareti ile ilgili yapılan yanlışlar

Kırk yaşında *İtalyaya* gittim.

Lokanta'*da* çalışıyordum.

Bir gün başka *şehir'e* gittim.

Ben İstanbul Aydın Üniversitesi (')nde okuyordum.

4.1.5.4. Tırnak İşareti ile ilgili yapılan yanlışlar

10 dakika sonra bana söyledi“ben de seninle gelmeliydim.”

Çünkü öğretmenim sesimi çok beğendi ve dedi ki “ Emir sen başarılı olacaksın.”

Bir gün öğretmenim bana dedi ki“Azizle konsere gitme...senin için kötü olacak.”

5. Sonuç ve Öneriler

Sonuç olarak yapılan bu çalışmada öğrencilerin özellikle yazma becerisinde güçlük çektiği ve buldukları dil seviyesi itibariyle çok fazla yanlış yaptıkları görülmektedir. Bu çerçevede öğrencilerin sırasıyla en çok yaptıkları hataların;

- %43,66'sı sözcük bilgisi,
 - %28,34'ü dil bilgisi,
 - %15,52'si ses bilgisi,
 - %10,86'sı noktalama
 - %1,60'ı söz dizimi yanlışlarından oluştuğu görülmektedir. Bu verilerden hareketle;
- ❖ Öğrencilerin sözcük bilgisine yönelik (%43,66) bu kadar fazla hata yapmalarının sebebi olarak öğrencilerin sözcük dağarcıklarının yetersiz olduğunu ve yazdıkları sözcükleri doğru bir şekilde yazmadıkları söylenebilir.
 - ❖ Öğrencilerin dil bilgisine yönelik yaptıkları hataların (%28,34) nedeni olarak ise öğrencilerin Türkçenin dil bilgisi kurallarını tam anlamıyla kavrayamadığı veya eksik kavradığı, dil bilgisi öğretiminde tam olarak başarılı olunamadığı çıkarımında bulunulabilir.
 - ❖ B1 seviyesine gelmiş öğrencilerin halen daha %15,52'lik bir oranla ses bilgisi hatası yapıyor olmaları ilgili öğrencilerin temel seviyede Türkçenin ses yapısını tam anlamıyla kavrayamadığı ile birlikte yine A1 seviyesinde ses bilgisi üzerinde yeteri derecede durulmadığının göstergesidir.
 - ❖ Öğrencilerin %10,86'lık bir oranda noktalama yanlışları yaptıkları öğrencilerin noktalama işaretlerinin işlevlerini tam anlamıyla içselleştiremediklerini göstermektedir. Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi üzerine yazılmış ders kitaplarında da noktalama işaretlerine öğretmek amacıyla çok fazla yer verilmemektedir. Bu eksikliği öğretmenlerden tamamlanması beklenmektedir. Bu nedenle bu alanda çalışan kişilerin noktalama işaretlerini sadece kitapta verildiği kadar anlatması öğrencilerin yazılı anlatımlarında çok fazla noktalama yanlışları yapmalarına temel hazırlar. Bu çerçevede araştırmada noktalama yanlışları ile ilgili B1 seviyesinde bu kadar hata yapılması bu bağlamda yorumlanabilir.
 - ❖ Araştırmada dikkat çeken bir diğer husus ise öğrencilerin %1,60'lık oranla söz diziminde çok az hata yapmalarıdır. Bu sonuç çerçevesinde öğrencilerin Türkçenin söz dizimine yönelik doğru cümle kurdukları fakat kurulun cümlelerin noktalama, ses bilgisi, dil bilgisin ve sözcük seçimi bakımından hatalı olduğu söylenebilir.

B1 seviyesindeki öğrencilerin yapmış olduğu toplam 1436 hata üzerinde önemle durulması gereken bir durumdur. Bu bağlamda Büyükkız ve Hasırcı (2013) da B2 seviyesindeki öğrencilerin yazım yanlışlarını yanlış çözümleme yaklaşımına göre değerlendirmiş ve toplam 1282 hata tespit etmişlerdir. Her iki çalışma sonucuna da bakıldığında orta seviyede (B1 ve B2) seviyede Türkçe öğrenen öğrencilerin bu kadar fazla hata yapmaları dil öğretim sürecini (özellikle yazma becerisi açısından) tekrar gözden geçirilmesi gerektiğini ön plana çıkarmaktadır. Yılmaz ve Bircan (2015) da A2 seviyesinde Türkçe öğrenen 22 öğrenci üzerinde yaptıkları çalışmada 1154 hata tespit etmişlerdir. Hata sayısı dikkate alındığında A2 seviyesinde de beklenenden daha fazla hata yapıldığı dikkat çekmektedir. Bunlara ek olarak bu araştırmada öğrencilerin beklenen düzeyin çok üstünde hata yapması ve bu hataların da özellikle temel seviye gramer yapılarına ait olması;

- Öğrencilerin A1 seviyesindeki gramer yapılarını tam olarak oturtamadığı,
- Öğrencilerin A1 seviyesinde öğrendiği iyelik ekleri, hal ekleri, tamlamalar gibi Türkçenin temel gramer yapıları ile kendilerini ifade edebileceğini düşündüğü ve bu sebeple üst seviyelerdeki gramer yapılarını kullanmaya ihtiyaç duymadıkları,
- Yabancılara Türkçe öğretimi dersine giren okutmanların sınıf ortamında daha rahat iletişim kurmak ve daha rahat anlaşılacak adına öğrencilerin kolaylıkla anlayabileceği alt seviyeye ait gramer yapılarını ağırlıklı kullandıklarının düşünüldüğü şeklinde değerlendirmeler yapılabilir.

Araştırmada elde edilen sonuçlar ilgili alanyazındaki araştırmalar ile aynı tablo bağlamında yorumlandığında Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde yazma becerisine verilmesi gereken önemi açıkça ortaya koymuştur. Bu görüş çerçevesinde tespit edilen bu hataların en aza indirilebilmesi ve yazma becerisinin geliştirilebilmesi için sunulan öneriler aşağıdadır:

- Yazma eğitiminde temel seviyede seslerin kavratılmasının öncelikli olmalı ve bunun sadece A1 seviyesi ile sınırlı kalmamalı,
- Yazma becerisine de diğer beceriler gibi zaman ayrılmalı ve derste uygulanmalı,
- Yazma becerisini geliştirmek için ders dışı yazma kulüpleri oluşturulmalı ve yazma etkinlikleri sınıf dışına da taşınmalı,
- Türkçenin ses yapısının dil öğreniminde ne kadar önemli olduğunun öğrencilerin farkına varmaları sağlanmalı,
- Yazma becerisi etkinlikleri ders kitaplarında verilen yazma etkinlikleriyle sınırlı kalmamalı,
- Yapılan yazma etkinlikleri, sarmal yaklaşıma göre (bir yapıyı kavratmadan diğer yapıya geçilmemesi) planlanmalı,
- Yapılan etkinlikler günlük yaşamla ilgili ve öğrenciyi motive edici nitelikte olmalı,
- Öğrenciler, yazı yazarken öğrendikleri gramerleri kullanmaya teşvik edilmeli,
- Öğrencilere yazma etkinliği yaptırılırken öğrencinin öğrendiği gramer ile yazma konusunun uyumlu olmasına dikkat edilmeli,
- Yazma, tek başına bir beceri olarak ele alınmayıp diğer becerilerle ilişkilendirilmeli, (örneğin; ders içi yapılan okuma, dinleme veya konuşma etkinliklerinde yazma becerisinin de aktif olarak kullanılması),
- Yazma etkinlikleri, öğretilmek istenen gramer yapısını kullanmaya teşvik edecek türde olmalı,
- Yeni öğretilen gramer yapısı, daha alt gramerlerin alternatifi gibi verilmeyip her birinin kullanım yeri ile cümleye kattığı anlam yeterince kavratılmalı vb. öneriler sıralanabilir.

Kaynakça

- Açık, F. (2008). Türkiye’de yabancılara Türkçe öğretilirken karşılaşılan sorunlar ve çözüm önerileri. *Doğu Akdeniz Üniversitesi Eğitim Fakültesi Türkçe Eğitimi Bölümü “Uluslararası Türkçe Eğitimi ve Öğretimi Sempozyumu*.
- Ak, Başoğul, D. ve Can F.S. (2014). Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğrenen Balkanlı Öğrencilerin Yazılı Anlatımda Yaptıkları Hatalar Üzerine Tespitler. *Dil ve Edebiyat Eğitimi Dergisi*, 10, p. 100-119.
- Alan, S. (2015). Fransızca Öğrenen Türklerin Yaptıkları Biçimbilimsel ve Sözdizimsel Yanlışların Çözümlemesi, Yayınlanmamış Doktora Tezi. Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yabancı Dil Öğretimi Anabilim Dalı. Ankara
- Bayraktaroğlu, S. (1979). "Yabancı Dil Öğrenim Güçlükleriyle İlgili Araştırma Yöntemleri", *İzlem*, Sayı: 3, s: 2-13.
- Boylu, E. (2014). Yabancı dil olarak Türkçe öğrenen temel seviyedeki İranlı öğrencilerin yazma problemleri. *Zeitschrift für die Welt der Türken Journal of World of Turks*, 6(2), s.335-349
- Bölükbaş, F. (2011). Arap öğrencilerin Türkçe yazılı anlatım becerilerinin değerlendirilmesi. *Turkish Studies*, 6 (3), s.1357-1367.
- Bölükbaş, F., Gedik, E., Gönültaş, G., Keskin, F., Özenç, F., Tokgöz H. ve Ünsal, G.(2013). *İstanbul yabancılar için Türkçe ders kitabı A2*. İstanbul: Kültür Sanat Basımevi.
- Bölükbaş, F., Gedik, E., Gönültaş, G., Keskin, F., Özenç, F., Tokgöz H. ve Ünsal, G.(2013). *İstanbul yabancılar için Türkçe ders kitabı B1*. İstanbul: Kültür Sanat Basımevi.
- Büyükkız, K.K. ve Hasırcı, S. (2013). Yabancı dil olarak Türkçe öğrenen öğrencilerin yazılı anlatımlarının yanlış çözümleme yaklaşımına göre değerlendirilmesi. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 1(4), 51-62.
- Çakır, İ. (2010). Yazma becerisinin kazanılması yabancı dil öğretiminde neden zordur? *Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 28(1), s.165-176.
- Çetinkaya, G. (2015). Yanlış çözümlemesi: Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğrenen B2 Düzeyindeki Öğrencilerin Yazılı Metinlerine İlişkin Görünümler. *International Journal of Language's Education and Teaching*. Volume 3/1 April, p. 164-178.
- Çetinkaya, G. Bayat, N. ve Alaca, S. (2016). Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretim Sürecinde Yazılı Düzeltme Geribildirimleri ve Öğrencilerin Edimsel Çıkarımları. *Mediterranean Journal of Humanities* 6(1). 85-98.
- Dede, M. (1985). Yabancı dil öğretiminde karşılaştırmalı dilbilim ve yanlış çözümlemesinin yeri. *Türk Dili Dergisi-Dil Öğretimi Özel Sayısı*, C:XLVII, S. 379-380, s. 123-135.
- Demirel, Ö. (2003). *Yabancı dil öğretimi*. Ankara: Pegem
- Erdem, M. D., Gün, M., Salduz, H. ve Karateke B. (2015). Yabancı dil olarak Türkçe öğrenen B1 düzeyindeki Gürcü öğrencilerin yazma hataları. *Journal of Educational Sciences*, s.246-255.
- Göçer, A. (2010). Türkçe Öğretiminde Yazma Eğitimi, *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi* 3 (12). 178-195.
- Gültekin, İ., Kalfa, M., Atabey, İ., Mete, F., Eryiğit, A. ve Kılıç, A.(2015). *Yedi iklim Türkçe ders kitabı A2*. Ankara: Türkiye Diyanet Vakfı Yayın Matbaacılık ve Ticaret İşletmesi.
- Gültekin, İ., Kalfa, M., Atabey, İ., Mete, F., Eryiğit, A. ve Kılıç, A.(2015). *Yedi iklim Türkçe ders kitabı B1*. Ankara: Türkiye Diyanet Vakfı Yayın Matbaacılık ve Ticaret İşletmesi.
- İnan, K. (2014). Yabancı dil olarak Türkçe öğrenen İranlıların yazılı anlatımlarının hata analizi bağlamında değerlendirilmesi. *Turkish Studies*, 9(9), s.619-649.
- Karasar, N. (2010). *Bilimsel Araştırma Yöntemi*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.

-
- Kurt, C.,Aygün N., Leblebici, E. ve Coşkun Ö.(2012).*Yeni Hitit 1 yabancılar için Türkçe ders kitabı*. Ankara Üniversitesi TÖMER: Ankara Üniversitesi Basımevi.
- Kurt, C.,Aygün N., Leblebici, E. ve Coşkun Ö.(2012).*Yeni Hitit 2 yabancılar için Türkçe ders kitabı*. Ankara Üniversitesi TÖMER: Ankara Üniversitesi Basımevi.
- Maltepe, S. (2006). "Türkçe Öğretiminde Yazılı Anlatım Uygulamaları İçin Bir Seçenek: Yaratıcı Yazma Yaklaşımları", *Dil Dergisi*, S. 132, s. 56-66.
- Sridhar, S.N. (1976). Contrastiveanalysis, erroranalysisandinter language. *Reading English as a Second Language*. Ed. KennethCroft. USA: Winthrop Publisher Inc., s. 258- 281.
- Subaşı, A. D.(2010). TÖMER'de yabancı dil olarak Türkçe öğrenen Arap öğrencilerin kompozisyonlarında hata analizi. *Dil Dergisi*,148,s.7-16.
- Şahin, E. Y. (2013). Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğrenen Öğrencilerin Yazılı Anlatımlarındaki Ek Yanlışları. *Tarih Okulu Dergisi*, 6 (XV), 433-449.
- Ungan, S. (2007). Yazma becerisinin geliştirilmesi ve önemi. *Sosyal Bilimler Enstitü Dergisi*,23 (2), s.461-472.
- Yıldız, C. (Ed.) (2010). *Türkçe öğretimi*. Ankara: Pegem Akademi
- Yılmaz, F. ve Bircan, D. (2015). Türkçe Öğretim Merkezi'nde Okuyan Yabancı Öğrencilerin Yazılı Kompozisyonlarının "Yanlış Çözümleme Yöntemi"ne Göre Değerlendirilmesi. *International Journal of Language Academy*. Volume 3/1 Spring. p. 113-126.